

Hodnocení konzultanta

rigorózní práce Mgr. Ing. Pavla Kadrnky

Hospodářská a finanční kriminalita – zvláštnosti jejího dokazování

I.

Téma recenzované rigorózní práce je velmi aktuální. Hospodářská a finanční kriminalita je v zemích s vyspělou tržní ekonomikou obecně považována za závažný trestněpolitický problém, a to zejména z hlediska rozsahu způsobených materiálních a nevyčíslitelných morálních škod. Její nebezpečnost záleží mimo jiné v tom, že se postupně rozrůstá a že vtahuje do kriminálního prostředí nové a nové účastníky hospodářských vztahů. Také její internacionalizace a propojení se světem organizovaného zločinu způsobuje, že hospodářská kriminalita je fenoménem, kterému je žádoucí věnovat stálou, soustavnou a soustředěnou pozornost.

Práce se skládá ze dvou částí. V první části, která je vlastně rozšířeným úvodem rigorózní práce, autor vymezuje základní pojmy hospodářské a finanční kriminality a uvádí kriminologické a sociologické souvislosti tohoto fenoménu. V druhé části, která je orientována juristicky (str. 48 a dále) se autor věnuje vlastnímu tématu rigorózní práce, tj. zvláštnostem dokazování v oboru hospodářské a finanční kriminality. Autor v ní postupně pojednává o zvláštnostech odhalování tohoto druhu trestné činnosti, o používání tzv. operativně pátracích prostředků, o dokazování znaků trestného činu, zejména škody na majetku a o typických důkazních prostředcích (důkazu listinném, výpovědi obviněného, výpovědi svědka, důkazu znaleckém).

Osnovu rigorózní práce považuji za správnou a logickou, jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují.

Rigorózní práce je zpracována na podkladě standardního počtu odborných literárních pramenů, se kterými autor vhodně pracuje. Kupodivu mezi nimi nejsou poslední vydání učebnic trestního práva hmotného. V některých případech se projevuje větší závislost autora na použitých pramenech (například na str. 71 – 73 v partii o výsledku obviněného). Autor je úsporný, pokud jde o používání judikatury.

II.

V první části práce jsou zajímavé úvahy autora o vymezení pojmu hospodářská kriminalita, protože tento pojem není pojímán jednotně. Autor rozebírá trestněprávní pojetí, kriminalistické

pojetí a kriminologické pojetí a dospívá k vlastní definici na straně 8. Finanční kriminalitu chápe jako podmnožinu kriminality hospodářské. Obě kategorie nelze chápat izolovaně, nelze úplně jednoznačně vymezit jejich hranice. S tímto názorem lze souhlasit. Zajímavé jsou také úvahy autora o kriminologických souvislostech hospodářské kriminality.

Těžiště rigorózní práce je v její druhé části pojednávající o zvláštностech dokazování tohoto druhu trestné činnosti. Výklad autora je systematický a obecně srozumitelný.

V partii o znaleckém dokazování se autor vyjadřuje ke vztahu mezi znaleckým posudkem a odborným vyjádřením. V této spojitosti se vyjadřuje k nejednotně pojímané otázce, zda lze vyslechnout zpracovatele odborného vyjádření. Dospívá k názoru, který zastává i konzultant, že zpracovatele odborného vyjádření není třeba vyslýchat, ale v případě, že odborné vyjádření je nejasné, nesrozumitelné nebo vnitřně rozporné, je možné požádat zpracovatele o písemné vyjádření. Zůstávají-li i poté pochybnosti o správnosti a úplnosti odborného vyjádření, je třeba přibrat znalce.

V závěru práce uvádí některé podněty de lege ferenda. Mezi nimi zaujme návrh, aby „nekvalifikovaná trestní oznámení zcela zjevně neopodstatněně podaných se skrytým cílem“ byla podrobena poplatkové povinnosti. Podle mého názoru je tento návrh problematický již proto, že policie se nemůže vzdát podnětů o spáchaném trestném činu jenom proto, že oznamovatel sleduje ještě nějaké vlastní cíle, než jenom upozornit na trestnou činnost jiného.

III.

Závěrem shrnuji, že rigorózní práce Mgr. Ing. Pavla Kudrnky je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu, kterou doporučuji orientovat na otázku: Jaké jsou možnosti zdokonalení trestněprávního postihu hospodářské kriminality a jaké nové procesní prostředky se mohou uplatnit v procesu odhalování trestné činnosti tohoto druhu.

V Praze 7. března 2008

Doc. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,
konzultant